

**№46 АБАЙ АТЫНДАҒЫ ЖАЛПЫ БІЛІМ БЕРЕТІН МЕКТЕБІ
КОММУНАЛДЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК МЕКЕМЕСІ**

«Қамқор» жобасы
«Қоғамға қызмет ету» волонтерлық қызмет.
Қауіпсіздік сабағы (10 минут)

Мектеп тәлімгері: Н.Кудагелдиева

«Өзін-өзі басқару» ұйымы

2024-2025 оқу жылы

Мәлімет

«Камкор» жобасы

«Қоғамға қызмет ету» волонтерлық қызмет.

Қауіпсіздік сабағы (10 минут)

Қауіпсіздік мақсаты : интернет желісінде жеке ақпаратты беру және өз деректерін қорғау тәуекелдерін тану дағдыларын дамыту. Негізгі міндеттер: 1. Жеке ақпараттың не екенін түсіндіріңіз. 2. Жеке ақпаратты беруге байланысты тәуекелдер жиынтығын қарастырыңыз. 3. Балаларды өз деректерін қорғауға және қауіпті жағдайлардан аулақ болуға үйрету.

Ұйымдастыру кезеңі

Психологиялық ахуал

Ой қозғау

Тақырып ашу.

Волонтер деген кім?

Волонтердың еңбегіне ақы төленеді ма?

Сіздің қоғамында волонтер болғыңыз келе ме?

Қарт кісілерге қалай көмектесе аламыз?

Оқушылардың қарт адамдарға көмектескені дұрыс па?

Өзін қарттарды қалай құрметтейсін?

Интер белсенді тактаға жұмбақтар шығады, жұмбақтарды табу арқылы бүгінгі сабақтың тақырыбын ашамыз.

1. Айтары мол ғұлама,
Көп жасасын бұл адам,
Әкесі ол әкенің
Білер оны сұраған.
Ол кім? (ата)
2. Дегенімді жасайтын
Қалған тамағымды асайтын
Ертіп алып жетектеп
«Немерем» – деп атайтын? (әже)

Волонтерлік іс (лат. тілінен voluntarius — ерікті) – қызметтердің кең ауқымдылығы, ішіне өзара көмектің дәстүрлі пішіндерін және өзіне деген көмектің арттыруы болып келеді. Волонтерлікпен айналасатын адамдарды волонтер деп атайды. Олар ақысыз, ерікті қоғамдық жұмыс атқаратындарға жатады.

- Волонтерлік (ерікті) қызмет;
- Ағаш, өсімдіктер, көгалдар, түптерді отырғызып, өсіру;
- Азаматтардың мынадай сияқты әлеуметтік санаттарына көмек: егде адамдар, камкорсыз бала-шағалар, баспанасыз адамдар, жастар, студенттер, мүмкіндіктері шектеулі адамдар (мүгедектер), бұрынғы тұтқындар, т.б;
- Жануарларға көмек, қорықтар мен хайуанаттар саябағына ерікті көмек;

- Ауланы, телімдерді, қалалық көшелерді абаттандыру;
- Салауатты өмір салтын насихаттау;
- Экологияны жақсарту: қоқыстарды жинау, сенбіліктерді ұйымдастыру т.б;
- Қайырымдылық концерттері мен театр қойылымдары;
- Нашакорлық, СПИД, жасөспірімнің айыпкерлігін алдын алуға арналған октаулы әңгімелерін жүргізу;

Волонтердің еңбегі ақысыз. Волонтерлер – тек альтруистер емес, олар тәжірибе алу үшін, дағдыларды және білімдерді арттыру үшін, дербес қарым-қатынастың қағидаларын білу үшін жұмыс істейді. Көбінесе волонтерлік қызмет – төленетін жұмысқа жол салады, бұл жерде адам өзін жақсы жақтан көрсете алады, өзін әртүрлі қызмет аясында сынап көріп, өмірлік жолын анықтай алады.

Құрмет көрсетудің бір көрнісі қарттарды сыйлау. Қазақ қарттары жасына лайық аузы дуалы, сөзі берекелі, ісі тыңғылықты, ойы терең, ақылы телегей теңіз болып келеді. Әкеден ұл тусайшы, ата жолын қусайшы деп халық ұрпаққа ата мұрасын жалғастыруды уағыздайды. Ата ұрпағының қайырымды, мейірімді, ақылды, іскер болуын тілеп, сол үшін қамқорлық әрекеттерін жерге жеткенше дамыта береді, өнеге көрсетеді, өсиет айтады. Адам өмірінің мәні мен сұлулығы, адамның келешегіне сенімділігі-баланың ата-анасын ардақ тұтып, өзінің перзенттік парызын бір сәтте естен шығармауында. Қартайған ата-ана біле білсек, отбасының алып дінгегі, шаңырақтың құты. Қарт кісіні құт-береке деп танысаң, ол ұрпақтың көрегендігі. Ұрпағы құрметтеген ата-ана әрқашанда бақытты. Қарттар-біздің қазынамыз. Қазақстанның өсіп-өнуіне, еліміздің тыныш, бейбіт өмір сүруіне өз үлестерін қосқан осы аяулы қарттарымыз. Олардың өмір жолдары бүгінгі ұрпаққа табылмас қазына. Дүние кезек деген. Сендер де өмір бойы жас болып жүрмейсіндер. Сендер ата-аналарыңды құрметтеп, сыйласаңдар, ертең сендерді де балаларың сыйлап, қадірлейтін болады. Атаңа не істесең-алдына сол келер деген қазақта дана сөз бар.

«Әке қадірі» бейнеролик. Бейнероликті тамашалап, талқылау

Ән: «Ата-әже»

Қайыңсіздік сабағы

№ 5 САБАҚ. «ӨЗІҢІЗ ТУРАЛЫ ЖЕКЕ АҚПАРАТТЫ ТАРАТУДЫҢҚАУПЫ»
 Сабақтың барысы 1. Кіріспе (2 минутқа дейін) - Жеке ақпараттың не екенін талқылау (аты-жөні, мекенжайы, телефон нөмірі, әлеуметтік желілердегі аккаунттардан, ата-аналардың және олардың банктік карталарынан және т.б.). 2. Негізгі бөлім (6 минутқа дейін) - Жеке ақпаратты беруге байланысты тәуекелдерді қарау (кибербуллинг, алаяқтық және т.б.). 1-мысал: Қайырлы күн! Менің атым Айдана, мен 14 жастамын. Жақында біреу менің «В Контакте» аккаунтымды бұзып, менің атымнан әдепсіз суреттерді жариялай бастады. Мен өз парақшама кіруді қалпына келтіріп, құпия сөзді өзгерттім, бірақ кеш болды. Айтыңызшы, мен қалай әрекет етемін? Достарымның сенімін қалай қайтаруға болады? 1-мысалға жауап: Бұл жағдайда біз оның беделіне нұқсан келтірмеу үшін оқушының аккаунтын бұзамыз. Бұл жағдайда келесі әрекеттерді ұсынуға болады: - Басқа онлайн ресурстардағы тіркелгі құпия сөзді

өзгерту. - Барлық жағымсыз хабарламаларды өз парақшаныңдан жойыңыз. - Пост жазу арқылы оқырмандардан кешірім сұраңыз. - Жакын достарыңызбен жеке сөйлесуге тырысыңыз және оларға жағдайды түсіндіріңіз. Мұндай проблеманы болдырмау үшін келесі қадамдарды орындау керек:

- Күрделі құпия сөздерді және екі сатылы жүйені қолданыңыз.
- Аутентификация.
- Интернетке кіру жүзеге асырылатын барлық құрылғыларға антивирустық бағдарламаларды орнату.
- Басқа біреудің компьютерінен тіркелгіге кіру кезінде сақтық ережелерін сақтау туралы ереже.
- Жалған беттерге тап болған кезде мінез-құлық ережелерін сақтау.

2-мысал: Сәлеметсіз бе! Менің атым Анар, мен 15 жастамын. Жакында мен бір жігітпен әлеуметтік желіде таныстым. Ол менің досымның танысы және маған қызықты болып көрінді. Біз сөйлесе бастадық, бізде көптеген ұқсастықтар бар екен. Біз бір-бірімізге өзіміз туралы, қайда оқитынымыз, саяхаттайтынымыз туралы айттық. Бірде ол кездесуді ұсынды. Мен аздап қорқып, одан бас тарттым. Ол менің қайда оқитынымды және қайда тұратынымды білетінін айтты, мектептен үйге барар жолда күтемін деп уәде берді. Мен мұның рас екенін білмеймін немесе ол мені қорқытты. Мен шынымен қорқамын. Енді жалғыз, досымсыз, мен мектепке бармаймын. Айтыңызшы, мен не істесем екен?

2-мысалға жауап: Бұл жағдайда келесі әрекеттерді ұсынуға болады: ➤ Жазбалар тарихын мұқият оқып шығыңыз және бопсалаушыға қандай жеке ақпарат түсуі мүмкін екенін түсініңіз. ➤ Жалпы байланыстарды мұқият зерттеп, бопсалаушы туралы қандай ақпаратты білуі мүмкін екенін түсіну. ➤ Ересектерге (ата-аналарға, педагогтерге) хат алмасу тарихын айту немесе көрсету, олар мектеп оқушысын қорғау үшін, құқық қорғау органдарына жүгінуге дейін әрекет ете алады. ➤ Егер бопсалаушы қайтадан байланысқа шыкса, оған барлық әрекет туралы хабарлаңыз және оны «қара тізімге» жіберіңіз. Мұндай жағдаяттарды болдырмау үшін келесі қадамдарды орындау керек: Бейтаныс адамдарды достар санатына қосу және олармен достарыңның достары болса да, олармен хат алмасуда сақ болу. Бейтаныс адамдарға жеке ақпаратты бермеңіз. Ол зиянсыз болып көрінсе де, оны жәбірленушіге қарсы оңай қолдануға болады. 3-мысал: Қайырлы күн! Менің есімім Арман, 9-сыныпта оқимын. Бірде информатика сабағында мен әлеуметтік желідегі аккаунтыма кіріп, шығуды ұмытып кеттім. Бір аптадан кейін сыныптастарымның біріменің атымнан кіріп, ол менің достарыммен жеке хат алмасқанымды скриншоттап және көпшілікке жариялап, жағымсыз пікірлер жазады. Ондай ештеңе жоқ, бірақ бәрібір жағымсыз. Барлығы маған күледі. Мен бұрын сыныпта бұлай «танымал» болған емеспін, енді бәріне күлкі болдым. Мен не істеуім керек? Мұны жоюға бола ма? Сыныптасты қалай жазалауға болады? 3-мысалға жауап: Бұл жағдайда біз электронды байланыс құралдары арқылы ұйымдастырылған кибербуллингпен айналысамыз. Бұл жағдайда оқушыға келесі әрекеттерді ұсынуға болады: Құпия сөзді есептік жазбадан өзгертіңіз және оны уақытша жабыңыз. Әлеуметтік желіні қолдау қызметіне көпшіліктің өзінен және жеке хат алмасудан скриншоттарды қоса отырып, оны жоюды сұрап хат жазыңыз, осылайша сыныптастың жеке деректерін теріс пайдаланғанын растаңыз. Егер жағдай қайталанса және жойылғаннан кейін жаңадан қайта құрылса, әлеуметтік желіні қолдау қызметіне ресурсты пайдалану ережелерін бұзған пайдаланушының есептік жазбасын жоюды

Ұрайтын хат жазыңыз. Ересектерге (ата-аналарға немесе педагогтерге) жағдай туралы айтып, олардан мектептегі жағдайға араласуды сұраның. Жеке деректерді қорғау бойынша кеңестер (жеке параметрлерді пайдалану, желіде мұқият сөйлесу).

Қорытынды.

«Бабаларым, рахмет сендерге!

Балаларым болмасын деп бос кеуде,

Қобызыңмен қосып ән мен тіл бердің,

Өмірге мен мылқау болып енгенде

Бабаларым, рахмет сендерге!»,- деп Мұқағали Мақатаев атамыз айтқандай міне,

балалар, біз өзіміздің ата-әжелеріміз алдында қарыздармыз. Ол қарызымызды тек жақсы тәрбие арқылы, адамгершілігі мол, мейірімді болу арқылы ғана, оларды көрген жерде құрметтеп сыйлау арқылы ғана қайтара аламыз.

Қарттарымызды ардақтап өтейік! Оларды сыйландар, қадірлендер!

